

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

Czym się różni IZBA od POKOJU?

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

IZBA kojarzy się ze starą, wiejską chatą, z zapachem dymu i ciepłem rozpalonego pieca – i są to w pełni uzasadnione skojarzenia. Słowo IZBA – w różnych regionach Polski mające różne postaci: jizba, istba, histba, zdba, źba, izdeba, jizdeba – od czasów prastłowiańskich oznaczało ogrzewane (a więc opalane) pomieszczenie mieszkalne. W zależności od czasu i miejsca IZBĄ nazywano albo zamieszkałą przez ludzi i ogrzewaną część budynku (w odróżnieniu od tej nieogrzewanej, zamieszkałej przez zwierzęta gospodarskie), albo cały dom składający się z jednego pomieszczenia z piecem, albo ziemiankę, albo jedno pomieszczenie w budynku, w wiejskiej chacie. POKÓJ to również pomieszczenie w domu, ale już raczej nie w chałupie, tylko w szlacheckim dworku, mieszkaniu w mieście lub w rezydencji magnackiej. POKÓJ, w znaczeniu poświęcanym od XV w., to takie specjalne, przytulne, zaciszne miejsce w domu, takie, w którym można odpocząć, bo POKÓJ to pierwotnie ‘odpoczynek, spoczynek, spokój’. Gości zapraszano więc NA POKOJE nie po to (lub nie tyle po to), by ich olśnić bogactwem domostwa, lecz by mogli spocząć i odpocząć po wyczerpującej podróży. W obecnych trudnych czasach to pierwotne znaczenie nagle odżywa...

Jeśli tylko możemy, dajmy znużonym, wycieńczonym, zmordowanym ludziom POKÓJ – we wszystkich znaczeniach tego słowa.